

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/51/2018
Identifikačné číslo spisu: 8017200062
Dátum vydania rozhodnutia: 25.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8017200062.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana, Prešov, Ulica Hollého 14, Prešov, zastúpená Advokátskou kanceláriou GOGA a spol. s r.o. so sídlom Žriedlová 3, Košice, proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Želova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 28. novembra 2016, Číslo: ZS704/00014/2015-R, Č.sp.: 114298/30446/2016/923, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 24. novembra 2017, č.k. 2Sa/2/2017-73, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 24. novembra 2017, č.k. 2Sa/2/2017-73, z a m i e t a .

Žalobcovi p r i z n á v a náhradu trov kasačného konania v rozsahu 100%.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 24. novembra 2017, č.k. 2Sa/2/2017-73, postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou Bratislava zo dňa 28. novembra 2016, Číslo konania: ZS 704/00014/2015/R, Číslo spisu: 114298/30446/2016/923 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Úradu pre dohľad na zdravotnou starostlivosťou pobočka Prešov zo dňa 4. decembra 2015, Číslo konania: ZS 704/00014/2015, Číslo spisu: 47116/2015/704, Číslo záznamu: 131909/2015, a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie. Preskúmaným rozhodnutím zo dňa 28. novembra 2016 rozhodol žalovaný ako príslušný odvolací orgán o rozklade žalobcu proti rozhodnutiu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou pobočka Prešov zo dňa 04.12.2015 pod Č. konania ZS704/704/00014/2015, Č. spisu: 47116/2015/704, Č. záznamu: 131909/2015, ktorým správny orgán uložil žalobcovi pokutu 3 000,- € podľa § 18 ods. 1 písm. b/ bod 1, § 50 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 64 ods. 2 písm. b/ a ods. 6 zákona č. 581/2004 Z.z. a § 47 Správneho poriadku ako

poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti za porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. tak, že podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku rozklad žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie zo dňa 04.12.2015 potvrdil. Účastník konania porušil § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, v službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tým, že pánovi Doc. Ing. D. D., CSc., nar. XXXX, bytom E. XX, XXX XX D. (ďalej len „pacient“), po operácii dňa 15.01.2015 neposkytol adekvátnu pooperačnú starostlivosť.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaných rozhodnutí žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách § 1, § 2 ods. 1, 9 a 10, § 4 ods. 3 a 5 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, § 18 a § 50 ods. 2 zákona č. 581/2004 Z.z., § 3, § 32 ods. 1 a § 34 ods. 5 zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Tretej hlave Tretej časti SSP upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy Tretej časti SSP a dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd mal preukázané, že predmetom preskúmacieho konania bolo rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo rozhodnuté s konečnou platnosťou o uznanie žalobcu zodpovedného za porušenie ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. a bola mu uložená pokuta vo výške 3 000,- €, ktoré bolo zistené pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti pacientovi tým, že: po operácii dňa 15.01.2015 nebola pacientovi kontrolovaná zraková funkcia (prvýkrát bola skontrolovaná dňa 16.01.2015 o 07:36 hod., t.j. 17 hodín po skončení operácie). Po zistení straty zraku dňa 16.01.2015 o 07:36 hod. bola neskoro indikovaná urgentná dekompresia orbity (začiatok operácie 16.01.2015 o 16:35 hod., t.j. 9 hodín od zistenia straty zraku), voči ktorému podal rozklad žalobca, o ktorom rozhodol žalovaný ako odvolací orgán preskúmaným rozhodnutím dňa 28.11.2016 tak, že rozklad žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie vydané dňa 04.12.2015 Úradom pre dohľad na zdravotnú starostlivosťou pobočka Prešov potvrdil. Predseda úradu konštatoval, že retrobulbárne krvácanie v orbite, ktoré vzniklo pri operácii pacienta dňa 15.01.2015 vyžaduje okrem urgentnej dekompresie orbity aj následné sledovanie vývoja dochádza k strate zraku. Stav zrakovej funkcie pri retrobulbárnom krvácaní má byť sledovaný a uvedený v zdravotnej dokumentácii pacienta, hlavne z dôvodu sledovania dynamiky vývoja prípadnej straty zraku, čo priamo ovplyvňuje urgentnosť zrak zachraňujúcej revíznej dekompresie orbity. Zistenie zhoršenia zraku je dôvodom k bezodkladnej dekompresii. V operačnom protokole zo dňa 15.01.2015 chýba presný popis výkonu primárnej dekompresie, preto sa nedá presne posúdiť jej kvalita a rozsah. Z ďalšieho vývoja zdravotného stavu pacienta (strata zraku zaznamenaná 16.01.2015 o 07:36 hod.) však možno vyvodíť, že nebola dostatočná, a preto bolo nutné vykonať revíziu dekompresiu. Pri zhoršení alebo strate zraku, ktorá je spôsobená ischemiou nervu pri zhoršení venózneho odtoku alebo zvýšeným tlakom na nerv, je indikovaná urgentná chirurgická intervencia za účelom zníženia tlaku v orbite a to minimálne v rozsahu laterálnej kontotómie alebo endoskopickú dekompresiu orbity. Pri včasnej dekompresii je možné dosiahnuť obnovu zrakovej funkcie, preto je potrebné revíziu dekompresiu orbity vykonať čo najskôr. Predseda úradu konštatoval, že prvostupňový správny orgán v konaní o uložení pokuty prihliadol na závažnosť zistených nedostatkov pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a ich príčin. Pri určovaní výšky pokuty vychádzal z toho, že zdravotná starostlivosť nebola pacientovi poskytnutá správne a účastník konania nevykonal potrebné zdravotné výkony tak, aby zabezpečil včasnú a účinnú liečbu s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia jej zdravotného stavu. Zároveň konštatoval, že pokuta bola uložená v súlade s § 50 ods. 2 písm. a/ a § 64 ods. 2 písm. b/ zákona č. 581/2004 Z.z.

4. Proti zisteniam uvedeným v protokole podal žalobca písomné námietky. Prvostupňový správny orgán akceptoval námietky k bodu a) k záveru, že zo strany oftalmológa nebolo odporúčané bezodkladné vykonanie MRI vyšetrenie. To bolo indikované za účelom vyšetrenia mozgu a vylúčenia tumoru v oblasti očnice, teda uvedené MRI vyšetrenie nemalo vplyv na riešenie vzniknutej komplikácie z časového hľadiska. Čo sa týka záverov protokolu, v ktorom bola uvedená skutočnosť, že zraková funkcia pacientovi bola kontrolovaná pri oftalmologickom konzíliu bezodkladne po operácii dňa 15.01.2015 a napriek tejto skutočnosti oftalmológ pri tejto kontrole neodporúčal pravidelné kontroly zrakovej funkcie, avšak službu konajúci lekár ORL MUDr. C. C. ďalšiu kontrolu zrakovej funkcie vykonával v daný deň v

poobedňajších hodinách a to aj napriek výrazne sťaženému vyšetreniu z dôvodu opuchu viečok a hematómu. Žalobca dodal, že službu konajúci lekár zrakovú funkciu vyšetroval, aj keď so záverov oftalmologického konzília táto potreba nevyplývala, pričom vykonanie kontroly zrakovej funkcie nebolo zapísané do zdravotnej dokumentácie, čo považoval žalobca za určité pochybenie zo strany fakultnej nemocnice, avšak táto skutočnosť nemala vplyv na poskytnutú zdravotnú starostlivosť. K záveru protokolu ohľadom urgentnej dekompresie orbity táto bola indikovaná a vykonaná ihneď počas operačného zákroku dňa 15.01.2015 po telefonickej konzultácii s oftalmológom. O tejto skutočnosti svedčí histologicky nález vzorky „C“ zo dňa 15.01.2015, pri ktorom výkone nebolo zistené ani pretrvávajúce krvácanie. Keďže stav pacienta sa nezlepšoval napriek vykonanej dekompresii a podpornej medikamentóznej liečbe pristúpilo sa k tzv. secondlook - reoperácii, ktorá potvrdila dostatočný rozsah pôvodnej dekompresie - pri tlaku na očnú guľu došlo k plynulému pretláčaniu - pohyblivosti v oblasti etmoideálnej. Následné úkony v zmysle odstránenia ďalšej časti orbity a sliznici z hľadiska rozsahu boli minimálne, keďže už pôvodná urgentná dekompresia 15.01.2015 bola dostatočná. Žalobca zdôrazňoval, že druhá dekompresia dňa 16.01.2015 bola rozsahovo minimálna. Čo sa týka záverov prizvaného konzultanta z odboru ORL žalobca nesúhlasil so závermi tohto konzultanta a jeho vyjadrením, že dôkazom preniknutia do očnice s následným poškodením jej obsahu a zakrvácaním do orbity malo byť histologické vyšetrenie z 15.01.2015, v dôsledku čoho došlo u pacienta k strate zraku. Podľa názoru žalobcu histologické vyšetrenie z 15.01.2015 hovorilo o urgentne vykonanej dekompresii, na základe ktorej bola ako vzorka „C“ odoslaný materiál na histologické vyšetrenie. Žalobca ďalej poukazoval na tú skutočnosť, že lekári na oddelení ORL sa riadili striktne pokynmi a odporúčaniami lekárov oftalmológie, u ktorých bol konštatovaný postup lege artis. Žalobca ďalej poukázal na to, že v rámci správneho konania podľa jeho názoru bolo potrebné podrobnejšie a precíznejšie sa zaoberať aj inými dôkazmi, ako je len zdravotná dokumentácia, má za to, že správny orgán pre zistenie skutočného stavu vecí bol povinný zaoberať sa aj skutočnosťami, ktoré zo zdravotnej dokumentácie nevyplývali. V rámci svojej obrany žalobca poukazoval na nesprávne a nedostatočne zistenie skutkového stavu správnym orgánom v tejto súvislosti bolo potrebné predovšetkým vysporiadať sa s odlišnosťou záverov dvoch odborných stanovísk prizvaných konzultantov, keď jeden konzultant vyslovil záver, že zo strany oftalmológov nedošlo k žiadnemu pochybeniu, pričom na druhej strane sa lekári ORL, ktorí sa riadili pokynmi práve oftalmológov dopustili pochybenia pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti pacientovi. Tiež vyslovil názor, že k poškodeniu pacienta nedošlo pooperačnou starostlivosťou, napr. kontrolou zraku, ale už samotnou chirurgickou intervenciou, pretože pacient nevidel okamžite už po operácii, pričom pri útlaku očného nervu z tlaku v orbite dochádza k oslepnutiu postupne až v priebehu niekoľkých hodín. Naproti tomu druhý konzultant výrazným spôsobom kritizoval vedenie zdravotnej dokumentácie žalobcu, prakticky svoj názor opieral len o túto dokumentáciu, pričom pochybenie žalobcu postavil práve na údajoch, ktoré sa v predmetnej zdravotnej dokumentácii nenachádzajú. Podľa žalobcu správny orgán nesprávne založil svoje rozhodnutie len na názore jedného odborného konzultanta, pritom sa nedostatočne vysporiadal s námietkou žalobcu, či vôbec žalobca kontroloval zrakovú funkciu u pacienta, ako aj nevysporiadal sa s námietkou, že pri hodnotení kontroly zrakovej funkcie oka zo strany žalobcu, správny orgán zamenil dva správne delikty a to nesprávne poskytnutie zdravotnej starostlivosti a nesprávne vedenie zdravotnej dokumentácie. Vo vzťahu k správnosti a potrebe vykonania urgentnej dekompresie zrakovej orbity mal žalovaný za účelom čo najobjektívnejšieho zistenia skutočného stavu vecí v zmysle § 33 ods. 1 v spojení s ustanovením § 36 Správneho poriadku vykonať znalecké dokazovanie pre posúdenie správnosti poskytnutia zdravotnej starostlivosti. Žalobca opakovane v žalobe uviedol, že nariadenie znaleckého dokazovania a vykonanie ďalších dôkazov bolo v záujme náležitého a spoľahlivo zisteného stavu vecí.

5. Správny súd uzavrel, že v konaní tak zostala medzi účastníkmi konania sporná tá skutočnosť, či žalobca v danom prípade vykonal, alebo nevykonal všetky zdravotné výkony pre správny postup pri ošetrovaní pacienta bezprostredne po výkone operácie dňa 15.01.2015 tak, ako si to vyžaduje zákon o zdravotnej starostlivosti, konkrétne ustanovenie § 4 ods. 3 citovaného zákona. Ako vyplýva z obidvoch odborných stanovísk, aj správny súd bol toho názoru, že pokiaľ existovali rozdielne stanoviská obidvoch konzultantov bol povinný správny orgán pristúpiť k nariadeniu kontrolného znaleckého posudku, ktorý by bol tieto rozpory odstránil. Pokiaľ konzultant v špecializovanom odbore ORL Doc. MUDr. G. E. PhD. vo svojom odbornom stanovisku zo dňa 07.05.2015 uviedol, že počas operácie pacienta dňa

15.01.2015 pri odbere vzoriek na histologické vyšetrenie došlo k neúmyselnému preniknutiu do očnice a následným poškodením jej obsahu a krvácaním do orbity, v dôsledku čoho došlo k strate zraku, konštatovanie podľa názoru správneho súdu bolo v rozpore s tým, čo uvádzal následne, pretože ako ďalej v stanovisku konštatoval, dôkazom preniknutia do očnice je výsledok z histológie zo dňa 15.01.2015, pretože vo vzorke bolo prítomné tukovo väzivové tkanivo, ktoré zodpovedá obsahu očnice. Išlo teda o neúmyselnú komplikáciu pri postupe legeartis. Samotné konštatovanie odborníka konzultanta sa teda prieči tomu, čo uviedol v prvej časti a tomu čo uvádzal v druhej časti. Keď operatéri na oddelení ORL postupovali legeartis, tak nemohlo dôjsť týmto postupom k strate zraku u pacienta. Samotná dekompresia, ktorou sa snažil účastník konania v orbite znížiť tlak a tým zachrániť zrakovú funkciu bola podľa odborníka správna. Následné kontroly, ktoré mali byť u pacienta vykonané podľa jeho názoru boli vykonané oneskorene. V tejto súvislosti poukázal na to, že pri samotných kontrolách bezprostredne po vykonanej operácii boli konzultované postupy lekárov ORL s oftalmológmi (MUDr. D. o 15:04 hodine) a tu správny súd zdôraznil, že konzultant úradu v špecializovanom odbore oftalmológia Prof. MUDr. K. Č. DrSc. vo svojom odbornom stanovisku z 01.06.2015 a 17.06.2015 uviedol, že zo strany oftalmológov nedošlo k žiadnemu pochybeniu a ich postup bol primeraný. Uvedené konštatovanie odborníka z oftalmológie je v príkrom rozpore s tým, čo tvrdil odborník z odboru ORL. Pokiaľ bolo vykonané bezprostredne po operácii 15.01.2015 o 15:04 konzílium lekárov z oftalmológie podľa názoru súdu očné konziliárne vyšetrenie malo doporučiť kontrolu zraku tak, ako to v neposlednej miere namietal žalobca v rozklade v pripomienkach k protokolu a napokon aj v samotnej žalobe. Súd tu v žiadnom prípade nekomentuje odborné závery odborníkov, ale poukazuje na reálne rozpory v týchto záveroch. Je dôležité v tomto prípade pripomenúť, že riadne objasnenie faktov, resp. skutočností súvisiacich s predmetom konania prispieva veľkou mierou k správnosti rozhodnutia aj po právnej stránke, pričom správny súd poukazuje na zásadu materiálnej pravdy podľa ktorej v slovenskej právnej úprave nemá charakter táto zásada absolútny, ale správne orgány nemajú povinnosť zistiť všetku a absolútnu pravdu, ale stav veci majú zistiť tak spoľahlivo, aby bolo možné riadne, včas a spravodlivo rozhodnúť. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ktorý vo svojom odôvodnení na strane 7 v štvrtom odseku uvádza, že pri určovaní výšky pokuty z toho, že pacientovi nebola poskytnutá správne pooperačná starostlivosť, pretože po operácii dňa 16.01.2015 neboli včas vykonané všetky potrebné zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby a krvácanie do očnice, ktoré vzniklo pri operácii dňa 15.01.2015 je komplikácia, ktorá sa aj pri dodržaní všetkých medicínskych zásad (postup legeartis) môže vyskytnúť najmä, ak operatér pracuje v teréne, ktorý je zmenený patologickým procesom tak, ako to bolo u pacienta. Dôležité bolo, že operatér komplikáciu hneď pri operácii rozpoznal a vykonal urgentnú dekompresiu, čím uvoľnil tlak v orbite. Takýto postup považuje prvostupňový správny orgán za správny. Avšak komplikácia, ktorá sa vyskytla počas operácie si následne pooperačne vyžadovala dôsledné sledovanie zdravotného stavu pacienta, najmä jeho zrakovej funkcie. Ďalej poukazuje prvostupňový správny orgán na to, že pacient bol operovaný až o 9 hodín od zistenia straty zraku, čo je neprimerane dlhý čas. Toto konanie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti považoval prvostupňový správny orgán za pochybenie pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Zároveň je však potrebné uviesť, že výkonom dohľadu nebolo možné určiť, kedy u pacienta presne došlo k strate zraku, ako ani to, či bola správna pooperačná starostlivosť a bezodkladne vykonaná opakovaná dekompresia bola zachránila pacientovi zrak. Prvostupňový správny orgán mal za to, že dôsledným sledovaním zrakovej funkcie pacienta v pooperačnom období a včas vykonanou opakovanou dekompresiou, by sa u pacienta využili všetky možnosti na záchranu jeho zraku. V tejto súvislosti správny súd konštatoval, že pokiaľ prvostupňový správny orgán svoje rozhodnutie z hľadiska odborného zhodnotenia konania žalobcu oprel iba o takýto rozporuplný dôkaz, ktorými sú protichodné odborné stanoviská, nemôže vysloviť, že ide o rozhodnutie preskúmateľné, ktoré bolo vydané pre riadne posúdenie veci na základe dostatočne zisteného skutkového stavu. Správny súd konštatáciou odôvodnenia zistených skutočností, ktoré prvostupňový správny orgán považoval za preukázanie porušenia zdravotnej starostlivosti zo strany lekárov na oddelení ORL, považoval za nedostatočne zistený skutkový stav, z ktorého aj sám prvostupňový správny orgán vychádzal pri rozhodnutí o uložení pokuty žalobcovi. Z uvedených tvrdení v odôvodnení prvostupňového správneho orgánu bezpochyby vyplýva, že skutkový stav v predmetnej veci nebol jednoznačne zistený tak, aby z takto zisteného skutkového stavu vyvodil správny orgán správny záver o tom, či žalobca poskytnutie zdravotnej starostlivosti pacientovi dňa 15.01.2015 po operácii poskytol

správne, resp. nie.

6. Pokiaľ správny orgán dve odborné stanoviská rozporoval tak v rozklade, ako aj v pripomienkach, mal pristúpiť k tomu, aby vo veci nariadil znalecké dokazovanie a bezpochyby posúdil otázku toho, či konaním žalobcu v dňoch 15.01.2015 a 16.01.2015 došlo k porušeniu poskytovania zdravotnej starostlivosti pacientovi po operácii tak, ako to je deklarované v rozhodnutí prvostupňového správneho orgánu zo dňa 04.12.2015, resp. vo výrokovej časti rozhodnutia žalovaného zo dňa 28.11.2016.

7. Správny súd preto vzhľadom na vyššie uvedené konštatoval, že zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzali správne orgány bolo nedostačujúce na posúdenie veci a preto s poukazom na ustanovenie § 191 ods. 1 písm. e/ Správneho súdneho poriadku rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím správneho orgánu zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

8. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 167 ods. 1 Správneho súdneho poriadku a vzhľadom na úspešnosť žalobcu tak, že náhradu trov konania žalobcovi priznal. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdneho úradníka po právoplatnosti tohto rozsudku.

II.

9. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Namietal, že krajský súd svoj právny názor o nedostatočne vykonanom dokazovaní a neúplne zistenom skutkovom stave veci odôvodnil v bode 43 napadnutého rozsudku údajným rozporom v samotnom odbornom názore prizvaného odborníka v špecializačnom odbore ORL doc. MUDr. G. E., PhD., ako aj vzájomne rozpornými tvrdeniami medzi odborníkom v odbore ORL a prizvaným odborníkom v špecializačnom odbore oftalmológia prof. MUDr. K. Č., DrSc. Podľa názoru krajského súdu, pokiaľ existovali rozdielne stanoviská prizvaných konzultantov, bol povinná správny orgán pristúpiť k nariadeniu kontrolného znaleckého posudku, ktorý by bol tieto rozpory odstránil. S uvedeným zistením krajského súdu ako dôvodom na posúdenie skutkového žalovaný nesúhlasil.

11. Už vo svojom vyjadrení k žalobe konštatoval, že je zriadený zákonom ako právnická osoba, ktorému sa v oblasti verejnej správy zveruje vykonávanie dohľadu nad verejným zdravotným poistením a dohľadu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Pôsobnosť a kompetencie žalovaného potvrdil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku č.k. 3Szd 8/2009, keď vyjadril svoj právny názor, že posúdenie skutočnosti, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá správne, patrí výlučne do správnej úvahy správneho orgánu. Ide o odborné otázky, pri ktorých je žalovaný správny orgán ako orgán dohľadu kompetentný vysloviť svoj odborný právny názor v rámci správnej úvahy za pomoci prizvaných osôb konzultantov. Podľa § 43 ods. 4 a 7 zákona č. 581/2004 Z.z. žalovaný ako orgán dozoru je oprávnený, ale aj povinný preverovať správnosť poskytovanej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom osôb na to oprávnených t.j. zamestnancov žalovaného, ktorý musia spĺňať podmienku medicínskeho vzdelania a konzultantov z príslušných špecializovaných odborov, pričom sa predpokladá, že odborná spôsobilosť týchto osôb je postačujúca pre vyslovenie odborného právneho názoru.

12. Dôvodom uloženia pokuty podľa § 50 ods. 2 písm. a/ zákona č. 581/2004 Z.z. bolo porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., ktoré bolo zistené ukončeným výkonom dohľadu nad poskytnutím zdravotnej starostlivosti pacientovi žalobcom na oddelení ORL a na oftalmologickom oddelení v období od 10.11.2014 do 16.02.2015. Porušenie § 4 ods. 3 zákona 576/2004 Z.z. spočívalo v tom, že žalobca pacientovi po operácii dňa 15.01.2015 neposkytol adekvátnu pooperačnú starostlivosť:

- a) po operácii dňa 15.01.2015 nebola pacientovi kontrolovaná zraková funkcia (prvý-krát bola skontrolovaná dňa 16.01.2015 o 07.36 hod., t.j. 17 hodín po skončení operácie),
- b) po zistení straty zraku dňa 16.01.2015 o 07. 36 hod. bola neskoro indikovaná revízna dekompresia orbity , začiatok operácie 16.01.2015 o 16.35 hod. , t.j. 9 hodín od zistenia straty zraku.

13. K zisteniu vyššie uvedených porušení, za ktoré bola v správnom konaní č.k. ZS 704/00014/2015 uložená sankcia dospel prvostupňový správny orgán cestou zákonne vykonaného dohľadu, pri ktorom ako dohliadajúci orgán postupoval v zmysle ustanovení § 43 a nasl. zákona č. 581/2004 Z.z., pričom rešpektoval a dodržal všetky práva a povinnosti, ktoré dohliadajúcemu orgánu, ako aj žalobcovi ako dohliadanému subjektu stanovuje §43 a nasl. zákona č. 581/2004 Z.z. čo nespochybnil ani krajský súd. V spisovej dokumentácii žalovaného sa v spise z výkonu dohľadu nachádzajú dve žiadosti o vypracovanie odborného stanoviska konzultanta z odboru oftalmológia, prof. MUDr. K. Č., DrSc. zo dňa 08.06.2015. Na základe prvej žiadosti odborný konzultant z odboru oftalmológia uviedol, že nie je v jeho kompetencii posudzovať správnosť postupu v súvislosti s chirurgickou intervenciou na oddelení, následkom ktorej došlo u pacienta k poškodeniu a následnému oslepnutiu ľavého oka. Následne bol odborný konzultant požiadaný výslovne o posúdenie správnosti poskytnutia zdravotnej starostlivosti lekármi v odbore oftalmológia pri realizovaných konziliárnych vyšetreniach. Z odborného stanoviska konzultanta zo dňa 17.06.2015 vyplýva, že postup oftalmológov pri konziliárnych vyšetreniach bol primeraný a nedošlo k žiadnemu pochybeniu. Za účelom posúdenia správnosti poskytnutej zdravotnej starostlivosti pacientovi lekármi oddelenia ORL bol do procesu výkonu dohľadu požiadaný o vypracovanie odborného stanoviska doc. MUDr. G. E., PhD., odborný konzultant v odbore ORL. Vo svojich odborných stanoviskách konštatoval, že zdravotná starostlivosť na oddelení ORL žalobcom nebola pacientovi poskytnutá správne. Žalovaný konštatoval, že odborné stanoviská sú síce rozdielne, ako to uviedol aj krajský súd v rozsudku, avšak ich nemožno považovať za rozporné, keďže predmet posúdenia bol rozdielny. Žalovaný bol toho názoru, že za navzájom skutkovo rozporné možno považovať len také stanoviská, ktoré by vo vzťahu k poskytovanej zdravotnej starostlivosti na oddelení ORL poskytli dvaja odborníci z medicínskeho odboru ORL pri posudzovaní zdravotnej starostlivosti. Odborne ani práce nemožno z pohľadu objasnenia skutkovej podstaty dávať narovnako stanoviská dvoch rôznych medicínskych oblastí. Výjadrenia odborných konzultantov nad rámec svojej odbornosti hodnotil žalovaný ako prekročenie kompetencie a postup konzultantov nad rámec svojej úlohy prizvanej osoby pre oblasť, pre ktorej splňajú podmienky pre odbornú spôsobilosť.

14. Žalovaný opätovne poukázal na to, že riešenie vzniknutej komplikácie - retrobulbárneho krvácania v orbite, ktoré vzniklo pri operácii dňa 15.01.2015, ako aj sledovanie následného vývoja zdravotného stavu pacienta bolo plne v kompetencii lekárov ORL oddelenia, na ktorom bol pacient hospitalizovaný a aj operovaný, čo nepriamo potvrdil konzultant z odboru oftalmológia, prof. MUDr. K. Č., DrSc. vo svojom vyjadrení zo dňa 01.06.2015, keď uviedol, že posudzovanie nespadá do jeho kompetencie, ako aj samotný žalobca, ktorý k výkonu dohľadu zaslal písomné vyjadrenie primára oddelenia ORL žalobcu MUDr. E.A. E. zo dňa 18.03.2015. Konzílium, v tomto prípade oftalmologické je len poradným orgánom a je na vedomostiach a erudícii lekárov ORL, aby vedeli, že vznik takejto komplikácie si vyžaduje nielen urgentnú dekompresiu orbitu, ale aj následné sledovanie vývoja zrakovéj funkcie, pretože pri ischemizácii zrakového nervu z tlakových príčin postupne dochádza k strate zraku. Úlohou konziliárneho vyšetrenia nie je určovanie postupov, ktoré by pri riešení vzniknutej komplikácie mali byť štandardné. Postup pri riešení vzniknutej komplikácie bol plne v kompetencii lekárov ORL, čo potvrdil sám žalobca. Predmetom posúdenia konzultanta z odboru oftalmológia bolo len hodnotenie správnosti konziliárnych očných vyšetrení. Z tohto dôvodu nemožno považovať odborné stanoviská za rozporné.

15. Za zmätočné považoval žalovaný odôvodnenie rozsudku krajského súdu v bode č. 43, prameniace z nepochopenia medicínskej podstaty veci.

16. Žalovaný ku konštatovaniu súdu v bode č. 44 napadnutého rozsudku v časti odôvodnenia výšky uloženej pokuty zdôraznil, že konštatovanie vplýva zo samotného vytýkaného nedostatku. Keďže zo strany žalobcu nebola po operácii dňa 15.01.2015 u pacienta realizovaná kontrola zrakovéj funkcie, logicky nebolo možné výkonom dohľadu zistiť, kedy sa u pacienta začala zhoršovať zraková funkcia, resp. či k strate došlo skôr, ako ráno 16.01.2015. Žalovaný v rámci správnej úvahy pri hodnotení závažnosti zistených nedostatkov a ich následkov na zdravie pri odôvodnení výšky pokuty taktiež uviedol, že dôsledným sledovaním zrakovéj funkcie pacienta v pooperačnom období a včas vykonanou opakovanou dekompresiou, by sa u pacienta využili všetky možnosti na záchranu jeho zraku, čím chcel poukázať na to, že nie je možné jednoznačne určiť následok u pacienta v dôsledku pochybenia, a to v

podobe straty zraku, čo sa odrazilo aj vo výške uloženej pokuty.

17. Žalovaný, ani prvostupňový správny orgán žalovaného, nemal dôvod obstarat' si správnom konaní ďalší podklad (napríklad ustanoviť znalca) pre rozhodnutie, medzi ktoré ustanovenie § 32 ods. 2 správneho poriadku zaraďuje aj dôkazy. Konštatoval, že si obstaral všetky potrebné podklady pre rozhodnutie, prvostupňový správny orgán náležite zistil skutkový stav a takto zistený bol dostačujúcim podkladom pre posúdenie veci žalovaným. V správnom konaní o uložení pokuty tak na prvom, ako aj na druhom stupni postupoval v súlade so zásadami správneho konania, a to najmä so zásadou zákonnosti, účelnosti, rýchlosti a hospodárnosti.

18. V záverečnej časti kasačnej sťažnosti sa tiež vyjadril k jedinému rozporu, na ktorý poukázal žalobca už v správnom konaní, bol rozpor v názore na správnosť poskytnutej zdravotnej starostlivosti medzi lekármi žalobcu na jednej strane a žalovaným na druhej strane. Ide však o legitímny rozpor, ktorého neodstránenie počas výkonu dohľadu, resp. jeho pretrvávanie aj počas správneho konania nemôže byť dôvodom na zrušenie rozhodnutí žalovaného ako nezákonných. Úlohou žalovaného ako inštitúcie, ktorej platné právne predpisy priznali postavenie inštitúcie s právom výkonu dohľadu nad správnym poskytovaním zdravotnej starostlivosti a vyslovenie záveru o správnosti či nesprávnosti poskytnutej zdravotnej starostlivosti, je objektívne a nezávisle preskúmať poskytnutú zdravotnú starostlivosť bez ohľadu na fakt, či v konečnom dôsledku poskytovateľ zdravotnej starostlivosti uzná svoje pochybenie alebo nie. V súvislosti s uvedeným poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Szd/8/2009 a na ďalšie existujúce rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré za obdobnej skutkovej a právnej situácie vyhodnotili postup žalovaného aj pri dokazovaní a pri aplikovaní jednotlivých právnych inštitútov v správnom konaní za správne (sp.zn.: 4Sžso/10/2008, 10Szd/1/2013, 10Szd/2/2013, 10Szd/4/2013, 10Sžso/21/2014, 9Szd/2/2013).

19. Navrhol, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanému plnú náhradu trov konania.

III.

20. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti žalovaného nevyjadril.

IV.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 461 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že nie je dôvodná.

19. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

20. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

21. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

22. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zrušil rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zo dňa 28. novembra 2016 Číslo konania: ZS 704/00014/2015-R, číslo spisu: 114298/30446/2016/923, v spojení s prvostupňovým rozhodnutím

Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou pobočka Prešov zo dňa 4. decembra 2015, Číslo konania: ZS 704/0014/2015, Číslo spisu: 47116/2015/704, Číslo záznamu 131909/2015, a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Prvostupňovým správnym rozhodnutím zo 4. decembra 2015 bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 3 000,- € za porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. spočívajúce v tom, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientovi po operácii dňa 15. januára 2015 nebola poskytnutá adekvátna pooperačná starostlivosť:

a) po operácii dňa 15. januára 2015 nebola pacientovi kontrolovaná zraková funkcia (prvý krát bola skontrolovaná dňa 16. januára 2015 o 07.36 hod., t.j. 17 hodín po skončení operácie)
b) po zistení straty zraku dňa 16. januára 2015 o 07.36 hod., bola neskoro indikovaná revízná dekompresia orbity (začiatok operácie 16. januára 2015 o 16.35 hod., t.j. 9 hodín od zistenia straty zraku).

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v inom svojom rozsudku (sp.zn. 1Szd/2/2016) judikoval, z rozsudku krajského súdu napadnutého odvolaním žalobkyne (za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok poznámka kasačného súdu) vyplýva nutnosť právnymi prostriedkami posúdiť, či výkonom dohľadu nad poskytovateľom zdravotnej starostlivosti bol vykonaný v súlade s požiadavkou zákonnosti.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z.z. zdravotná starostlivosť je súbor pracovných činností, ktoré vykonávajú zdravotnícki pracovníci, vrátane poskytovania liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín s cieľom predĺženia života fyzickej osoby (ďalej len „osoba“), zvýšenia kvality jej života a zdravého vývoja budúcich generácií; zdravotná starostlivosť zahŕňa prevenciu, dispenzarizáciu, diagnostiku, liečbu, biomedicínsky výskum, ošetrovateľskú starostlivosť a pôrodnú asistenciu.

24. Podľa § 2 ods. 6 zákona č. 576/2004 Z.z. zdravotná dokumentácia je súbor údajov o zdravotnom stave osoby, o zdravotnej starostlivosti a o službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti tejto osobe.

25. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

26. Podľa § 50 ods. 2 písm. a/ zákona č. 581/2004 Z.z., ak úrad pri výkone dohľadu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti zistí, že zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá správne,⁴⁰⁾ alebo ak úrad zistí porušenie povinností ustanovených v § 46 ods. 1 podľa závažnosti zistených nedostatkov a ich následkov môže uložiť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti pokutu (§ 64 ods. 2).

27. Podľa § 64 ods. 2 písm. b/ zákona č. 581/2004 Z.z. úrad môže uložiť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti za podmienok ustanovených v § 50 ods. 2 pokutu až do výšky 9 958,- €, ak ide o právnickú osobu.

28. Podľa § 77 ods. 1 zákona č. 581/2004 Z.z. na konanie a rozhodovanie úradu sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní,⁶² (Správny poriadok; pozn.) ak tento zákon neustanovuje inak.

29. Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

30. Podľa § 3 ods. 5 Správneho poriadku rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

31. Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

32. Podľa § 32 ods. 2 Správneho poriadku podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

33. Podľa § 34 ods. 1 Správneho poriadku na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

34. Podľa § 34 ods. 2 Správneho poriadku dôkazmi sú najmä výsluch svedkov, znalecké posudky, listiny a ohliadka.

35. Podľa § 34 ods. 5 Správneho poriadku správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

36. Podľa § 36 veta prvá Správneho poriadku, ak je pre odborné posúdenie skutočností dôležitých pre rozhodnutie potrebný znalecký posudok, správny orgán ustanoví znalca.

37. Podľa § 46 Správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

38. Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

39. Úlohou kasačného súdu bola nutnosť právnymi prostriedkami posúdiť, či výkon dohľadu nad poskytovateľom zdravotnej starostlivosti bol vykonaný v súlade s požiadavkou zákonnosti.

Podľa § 3 ods. 1 veta prvá Správneho poriadku v spojení s § 77 ods. 1 zák. č. 581/2004 Z.z. v znení platnom v čase ukončenia dohľadu (t.j. rok 2015) správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi.

Podľa § 77 ods. 1 zák.č. 581/2004 Z.z. v citovanom znení na konanie a rozhodovanie úradu sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

40. Najvyšší súd z obsahu súdneho ako aj pripojeného administratívneho spisu žalovaného mal preukázané, že rozhodnutím zo 4. decembra 2015, číslo konania: ZS 704/0014/2015, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou pobočka Prešov vydal rozhodnutie o uložení pokuty 3 000,- € poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti za porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., ktoré spočívalo v neposkytnutí pacientovi správnej pooperačnej starostlivosti. Podkladom v správnom konaní o uložení pokuty bol protokol č. 279/2015 o vykonanom dohľade z 30. júla 2015, vrátane písomných námietok poskytovateľa zdravotnej starostlivosti z 12. augusta 2015 k zisteniam uvedeným v protokole o

vykonanom dohľade a Zápisnice č. 279/2015 o prerokovaní námietok dohliadaného subjektu k protokolu o vykonanom dohľade z 1. októbra 2015. Protokol bol vypracovaný na základe predloženej zdravotnej dokumentácie pacienta, písomných vyjadrení zainteresovaných zdravotníckych pacientov poskytovateľa zdravotnej starostlivosti zaslaných listom z 18. marca 2015, odborných stanovísk konzultanta úradu v špecializovanom odbore oftalmológia prof. MUDr. K. Č., DrCs. z 1. júna 2015 a 17. júna 2015, odborných stanovísk konzultanta úradu v špecializovanom odbore otorinolaryngológia doc. MUDr. G. E., PhD. zo 7. mája 2015 a 8. septembra 2015. Odborní konzultanti boli do procesu výkonu dohľadu prizvaní v súlade s §43 ods. 2 zákona č. 581/2004 Z.z.

41. Z obsahu spisu bolo tiež zistené, že za účelom prešetrenia správnosti žalobcom poskytnutej zdravotnej starostlivosti zabezpečil prvostupňový správny orgán dve odborné stanoviská dvoch odborných konzultantov z dvoch špecializovaných oborov. Žalovaný v kasačnej sťažnosti potvrdil, že odborné stanoviská sú síce rozdielne, ako to uviedol aj krajský súd v rozsudku, avšak ich nemožno považovať za rozporné, keďže predmet posúdenia bol rozdielny. Prvý konzultant úradu v špecializačnom odbore otorinolaryngológia doc. MUDr. G. E., PhD. vo svojom odbornom stanovisku zo dňa 7. mája 2015 uviedol, že počas operácie pacienta dňa 15. január 2015 pri odbere vzoriek na histologické vyšetrenie došlo k neúmyselnému preniknutiu do očnice s následným poškodením jej obsahu a krvácaním do orbity, v dôsledku čoho došlo k strate zraku. Druhý konzultant úradu v špecializovanom odbore oftalmológia prof. MUDr. K. Č., DrSc, vo svojom odbornom stanovisku zo dňa 1. júna 2015 a 17. júna 2015 uviedol, že zo strany oftalmológov nedošlo k žiadnemu pochybeniu a ich postup bol primeraný v rámci konziliárnych oftalmologických vyšetrení bola pacientovi poskytnutá zdravotná starostlivosť lege artis. Z obsahu spisov bolo tiež zistené, že prvostupňový správny orgán na strane 7 svojho rozhodnutia konštatoval, že: „výkonom dohľadu nebolo možné určiť, kedy u pacienta presne došlo k strate zraku, ako ani to, či by správna pooperačná starostlivosť a bezodkladne vykonaná opakovaná dekompresia bola zachránila pacientovi zrak. Ďalej vyslovil názor, podľa ktorého dôsledným sledovaním zrakové funkcie pacienta v pooperačnom období a však vykonanou opakovanou dekompresiou, by sa u pacienta využili všetky možnosti na záchranu zraku.“

42. Porušenie §4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. správny orgán oprel o porušenie dôsledného sledovania zrakové funkcie pacienta v pooperačnom období a v zanedbaní neskoro vykonanej opakovanej dekompresii, čím by sa u pacienta využili všetky možnosti na záchranu jeho zraku. Tým chcel správny orgán poukázať na to, že nie je možné jednoznačne určiť následok u pacienta v dôsledku pochybenia, a to v podobe straty zraku, čo sa odrazilo aj vo výške uloženej pokuty.

43. Najvyšší súd na úvod poukazuje na to, že zákonodarca zákonom č. 581/2004 Z.z. zriadil Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou ako právnickú osobu, do právomoci ktorej v oblasti verejnej správy zveril vykonávanie dohľadu nad verejným zdravotným poistením a dohľadu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti. V zmysle ustanovenia § 18 ods. 1 písm. b/ zákona č. 581/2004 Z.z. úrad okrem iného vykonáva dohľad nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti tým, že dohliada na správne poskytovanie zdravotnej starostlivosti podľa ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. a za podmienok ustanovených zákonom ukladá sankcie, podáva návrhy na uloženie sankcie, ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov alebo ukladá povinnosť prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Výkon dohľadu nad zdravotnou starostlivosťou je upravený v ustanovení § 43 a nasl. tohto zákona, kde sa upravuje spôsob ako i postup výkonu uvedeného dohľadu. Výkonom dohľadu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti sa zisťuje, či táto bola správne poskytnutá a teda, či boli vykonané všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy. Výkon dohľadu je teda osobitný proces upravený v piatej časti zákona č. 581/2004 Z.z., ktorý ustanovuje aj spôsob zisťovania skutkového stavu pri posudzovaní správneho poskytnutia zdravotnej starostlivosti úradom. Upravuje práva a povinnosti úradu ako i poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, pričom zistené nedostatky úrad uvedie v protokole o dohľade. Pre odborné posúdenie poskytnutej zdravotnej starostlivosti úradom sa vyžaduje, aby najmenej jedna osoba oprávnená na výkon dohľadu na mieste nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti mala odbornú spôsobilosť podľa osobitného predpisu v tých pracovných činnostiach, v ktorých sa má vykonávať dohľad a najmenej

päťročnú odbornú zdravotnícku prax v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti. Splnenie tejto podmienky úrad zabezpečuje prostredníctvom prizvanej osoby podľa § 43 ods. 2 alebo ods. 4 zákona č. 581/2004 Z.z. Výkon dohľadu je skončený v deň prerokovania písomných námietok poskytovateľa zdravotnej starostlivosti proti protokolu alebo márnym uplynutím lehoty určenej podľa § 45 ods. 2 písm. c/ citovaného zákona. Pokiaľ úrad zistí porušenie ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. postupom poskytovateľa zdravotnej starostlivosti navrhne uloženie sankcie. Úrad upovedomí poskytovateľa zdravotnej starostlivosti o začatí správneho konania, na ktorého postup sa vzťahuje zákon o správnom konaní, a umožní mu realizovať jeho procesné práva (oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia, vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, spôsobu ich zistenia a navrhnúť ich doplnenie). Teda podkladom rozhodnutia sú aj návrhy a vyjadrenia účastníka konania. Zároveň má možnosť účastník konania navrhnúť vykonanie ďalších dôkazov. V rozhodovacom procese orgánu verejnej správy zistenie skutočného stavu veci a za tým účelom zisťovanie relevantných podkladov pre vydanie rozhodnutia patrí k jeho ťažiskovým povinnostiam v správnom konaní. Požiadavka zákona čo najúplnejšie a najpresnejšie zistiť skutočný stav veci je procesným vyjadrením zásady materiálnej pravdy (§ 3 ods. 4 Správneho poriadku). Aj keď zisťovanie podkladov pre rozhodnutie je ovládané zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania, nemožno uplatňovaním týchto zásad popierať iné zásady ako napríklad zásadu materiálnej pravdy. Pred vydaním rozhodnutia v správnom konaní je za účelom dôkladného zistenia skutočného stavu žiaduce, najmä v prípade pokiaľ odborný záver tvorí jediný podklad pre vydanie rozhodnutia správneho orgánu bez toho, aby správny orgán pristúpil k zisťovaniu a vykonaniu iných dôkazov, aby sa úrad dostatočne odborne v zápisnici o prerokovaní námietok k protokolu vysporiadal s námietkami poskytovateľa zdravotnej starostlivosti tak, aby pri právnom posudzovaní správnosti záveru správneho orgánu o porušení ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. v správnom konaní správny súdom nevznikli pochybnosti o jeho riadnom a úplnom zistení. Podľa zákona je zdravotná starostlivosť poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy. Záver správneho orgánu o tom, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá „legeartis“ je záverom odborným a medicínskym, ku ktorému dospel správny orgán na základe správnej úvahy. Záver, o nesprávnom poskytnutí zdravotnej starostlivosti („nonlegeartis“), ktorý zakladá protiprávnosť konania poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, je súčasne aj záverom právnym a táto protiprávnosť musí byť bez akýchkoľvek pochyb najmä vzhľadom na charakter posudzovanej otázky jasne preukázaná. V rámci správnej úvahy si preto správny orgán musí zabezpečiť relevantné dôkazné prostriedky, dôkazy vykonať, z týchto dôkazov vyvodíť skutkové a právne zistenia, ktoré následne pri rešpektovaní zmyslu a účelu zákona a jeho medzí dospieť na základe logickej postupnosti k rozhodnutiu. Vykonávanie dôkazov patrí do právomoci úradu ako správneho orgánu, ktorý ich hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Úrad v rozhodnutí o uložení sankcie musí uviesť, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

44. Okrem toho pri konštatovaní protiprávneho konania, t.j. postupe „nonlegeartis“ je nevyhnutné, aby bol postup poskytovateľa zdravotnej starostlivosti hodnotený „ex ante“ teda na základe poznatkov, ktoré mal lekár k dispozícii v čase svojho rozhodovania a toto musí z takéhoto záveru aj výslovne vyplývať.

45. S uvedeným súvisí zároveň aj prvá námietka vznesená žalovaným v kasačnej sťažnosti a spočívajúca v tom, že je zriadený zákonom ako právnická osoba, ktorému sa v oblasti verejnej správy zveruje vykonávanie dohľadu nad verejným zdravotným poistením a dohľadu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Na podporu svojich tvrdení žalovaný poukázal na rozsudok najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Szd 8/2009. So záverom plynúcim z predmetného rozhodnutia s kasačný súd plne stotožňuje; v pôsobnosti žalovaného správneho orgánu je posúdenie skutočnosti, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá správne. Ide o odborné právne otázky, pri ktorých je žalovaný ako orgán dohľadu oprávnený vysloviť svoj odborný právny názor v rámci správnej úvahy za pomoci konzultantov, ktorých podmienky odbornej spôsobilosti upravuje zákon č. 581/2004 Z.z. V oblasti správneho trestania (po vzore trestného postihu v zmysle trestnoprávnom) nie je miesto pre žiadne

domnienky. To či sa určitá osoba dopustila porušenia svojich povinností musí byť preukázané jednoznačne bez akýchkoľvek pochybností. Žiadna otázka spôsobilá viesť pochybnosť čo do ustálenia a vyvodenia administratívnoprávnej zodpovednosti voči určitej osobe nesmie zostať nezodpovedaná.

46. Kasačný súd ďalej považuje za potrebné zdôrazniť, že správnosť poskytnutej zdravotnej starostlivosti pacientovi bol posúdený zo strany dvoch odborných konzultantov z odlišných špecializovaných odborov. Nemožno sa preto stotožniť s v poradí s ďalšou námietkou kasačnej sťažnosti, týkajúcou sa nedôvodnosti nariadenia znaleckého dokazovania podľa názoru žalovaného len na základe toho, že žalobca nesúhlasí so závermi vykonaného dohľadu. Predovšetkým kasačnému súdu neprislúcha hodnotiť a ani krajský súd nepodporil žiadne myšlienky o nedostatočnej odbornej úrovni odborných konzultantov žalovaného, ktorí v správnom konaní vyslovili odborný záver. Zásadnou úlohou žalovaného je vyhodnotiť ich hodnovernosť v dokazovaní. Táto hodnovernosť je však v tomto konaní spochybnená, lebo ani význam znaleckého posudku nemôže byť v kontexte dokazovania znižovaný.

47. Navyše štát ustanovuje do pozície znalcov odborné osobnosti v danom odbore a odvetví ľudských činností a vedy za účelom zabezpečenia spravodlivého poskytovania súdnej a inej právnej ochrany. Pritom ich zaväzuje pri výkone činnosti povinnosťou rešpektovať určité odborné postupy pod sankciou trestnoprávnej alebo disciplinárnej zodpovednosti. Minimálne tieto podmienky favorizujú znalcov a spôsobujú vyššiu dôveryhodnosť ich skutkového zistenia ani v prípade, ak ich akademické tituly nedosahujú spoločenskej úrovne iných odborníkov v ich odbore alebo odvetví.

48. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti najvyšší súd námietky žalovaného uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší súd kasačnú sťažnosť podľa §461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

V.

49. O trovách kasačného konania rozhodol najvyšší súd v súlade s §167 ods. 1 v spojení s § 175 ods. 1 SSP a § 467 ods. 1 SSP, nakoľko žalobca bol v kasačnom konaní plne úspešný. O výške náhrady rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

VI.

50. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.